

«Аеропорт Вінниця»: рішення Вінницької міської ради від 22 лютого 2019 р. №1617 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2019/%E2%84%961617%2022-02-2019.pdf>;

3. Про Програму розвитку туризму у Вінницькій області на 2017 - 2020 роки: рішення Вінницької обласної ради від 30 червня 2017 р. №380 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://vinrada.gov.ua/upload/files/progr/380.pdf>;

4. Реконструкція аеропорту Вінниця обійдеться в 2,2 мільярди [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://pravda.vn.ua/2019/02/06/rekonstruktsiya-aeroportu-vinnytsya-obijdetsya-v-2-2-milyardy/>.

УДК 347.82(477)(043.2)

Ейсмонт А.С., Кібальник Я. В., студенти,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Жмур Н. В., к.ю.н.

ПРАВОВИЙ СТАТУС КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ І КОСМОНАВТІВ В УКРАЇНІ

Космічний об'єкт як технічний апарат, використання якого регулюється нормами національного права, стає об'єктом міжнародного космічного права лише з моменту запуску космічного об'єкта або спорудження такого об'єкта в космічному просторі, включаючи небесні тіла, виникають пов'язані з ним міжнародні правовідносини, які продовжуються до його приземлення на території держави запуску або згорання при входженні в щільний шар атмосфери.

У разі запуску космічного об'єкта навколо Землі або далі в космічний простір, держава запуску реєструє його й відповідно до Конвенції 1975 р. про реєстрацію, держави направляють на ім'я Генерального секретаря ООН інформацію не тільки про запущені космічні об'єкти, але й про об'єкти, які, будучи виведеними з орбіти навколо Землі, більше не перебувають на цих орбітах, чим підтверджується факт припинення міжнародних правовідносин, пов'язаних з польотом конкретного космічного об'єкта. В тому разі, коли об'єкт запускають дві чи більше країни, вони мають вирішити, яка з них реєструє об'єкт. На космічний об'єкт наноситься реєстраційний номер, виданий йому державою запуску. Відповідно до ст. VIII Договору 1967 р. держави запуску космічного об'єкта зберігають відносно нього юрисдикцію, контроль і право власності під час його знаходження на орбіті, на космічному тілі або при поверненні на Землю. При виявленні їх за межами держави-реєстрації,

вони мають бути повернені цій державі. Ці положення було уточнено статтею 12 Угоди 1979 р., якою встановлено, що юрисдикція, контроль і право власності держави зберігається не тільки на космічні апарати та персонал, але й на обладнання, установки, станції та споруди на Місяці. Проте в надзвичайних ситуаціях, пов'язаних із загрозою життю людини, держава-учасниця Угоди може використовувати обладнання, апарати, споруди, установки або запаси іншої держави-учасниці на Місяці, сповіщаючи про це негайно Генерального секретаря ООН або заінтересовану державу.

Згідно національного законодавства України (Закону України “Про космічну діяльність” від 28 грудня 2015 р.) Україна як суб’єкт міжнародного космічного права, здійснює свою космічну діяльність на засадах рівноправності з іншими державами з урахуванням своїх національних інтересів. Забезпечує виконання взятих на себе міжнародних зобов’язань у галузі космічної діяльності та несе відповідальність згідно з загальновизнаними нормами міжнародного права та положеннями міжнародних договорів України (ст. 17) [1].

Об’єкти космічної діяльності підлягають обов’язковій державній реєстрації в Державному реєстрі об’єктів космічної діяльності України згідно з Правилами реєстрації об’єктів космічної діяльності в Україні, які затверджує Кабінет Міністрів України. Якщо об’єкт космічної діяльності створюється спільно з юридичними особами інших держав чи міжнародними організаціями, то питання його реєстрації вирішується згідно з укладеними міжнародними договорами (контрактами) (ст. 13) [1].

У разі виникнення загрози під час здійснення космічної діяльності для населення та довкілля України чи іноземних держав Національне космічне агентство України негайно інформує про це відповідні державні органи України згідно з чинним законодавством, а також вживає необхідних заходів щодо забезпечення безпеки населення, майна громадян, підприємств, установ і організацій та довкілля.

Державний нагляд за дотриманням вимог безпеки космічної діяльності, а також навчання та атестація осіб, які контролюють дотримання космічних правил і наявність необхідного рівня безпеки космічної діяльності, а також осіб, які розслідують інциденти та надзвичайні події, покладається на Національне космічне агентство України, Міністерство оборони України та інші органи виконавчої влади відповідно до їхньої компетенції.

Спори, що виникають в процесі міжнародного співробітництва в космосі, підлягають розгляду в судах України, якщо інше не визначено міжнародними договорами України.

Під терміном “космонавт” слід розуміти людину, яка пройшла спеціальну медико-біологічну й технічну підготовку та взяла участь у космічному польоті в якості командира космічного корабля або члена

екіпажу. Щодо визначення поняття “космонавт” в міжнародних угодах, то слід зазначити, що відповідно ст. V Договору по космосу 1967 р. космонавти – це посланці людства у космос. Відповідно до ст. 10 Угоди від 18 грудня 1979 р. будь-яка людина, яка перебуває на Місяці, розглядається як космонавт і одночасно як член екіпажу космічного корабля, що підлягає рятуванню й поверненню на Землю, якщо він у цьому має потребу. В усіх випадках вони мають бути негайно повернені державі, в реєстр якої занесено їхній космічний корабель [2, с. 64].

Література

1. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 р. // Відомості Верховної Ради України від 28 грудня 2015 р. [Електронний ресурс].- Режим доступу до джерела: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502/96-вр>.

2. Тимченко Л. Д. Правовий режим космонавтів і космічних об’єктів. Міжнародне право / за ред. В. П. Ковоненко. Київ, 2016. С. 64.

УДК 341.229(043.2)

Колмиков В.В., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна,
Науковий керівник: Козирєва В. П., к.ю.н., доцент

МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО: ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ

З самого початку космічної діяльності виявилось, що кожен з її видів може зачіпати інтереси одного або декількох іноземних держав, а більшість видів космічної діяльності зачіпає інтереси всього міжнародного співтовариства. Це спричинило необхідність ввести поняття "правомірна космічна діяльність", "протиправна космічна діяльність" і, крім того, встановити певний порядок здійснення допустимої з точки зору міжнародного спілкування космічної діяльності. Вперше визнання того, що в процесі космічної діяльності можуть виникати міжнародні правовідносини, містилося вже в резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 13 грудня 1958 р., де відзначалися "спільна зацікавленість людства в космічному просторі" і необхідність обговорення в рамках ООН характеру "правових проблем, які можуть виникнути при проведенні програм дослідження космічного простору [1].

У цій резолюції "Питання про використання космічного простору в мирних цілях" говориться як про правовий статус космічного простору, так і про характер космічної діяльності (прагнення використовувати космічний простір лише в мирних цілях, необхідність міжнародного співробітництва у новій області). Тому Договір по космосу 1967 року встановлює не тільки режим космічного простору, але і в той же час